

نگاهی به تحولات روابط روسیه و ایران در دولت سیزدهم

جبهه جدید ضد تحریمی

گروه سیاست/ ابراهیم رئیسی در شب‌پرسی پیروزی انتخابات ریاست جمهوری شد که کشور دچار بحران‌های اقتصادی داخلی و مذاکرات جاری بر سر بازگرداندن برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) بود. هر چند توافق هسته‌ای به صورتی که در دولت قبل حاصل شده بود، دستاورد چندانی به همراه نداشت، اما مابقی ریل‌گذاری دولت از همان ابتدا واقعی کردن و کم‌رنگ کردن آن ذیل بهره‌مندی از ظرفیت‌های منطقه‌ای و جهانی برای کم‌بایی اثر کردن تحریم‌ها و معطوف‌گشتن به توانمندی‌های داخلی بود.

از زمان انتخابات، دیدارهای رئیسی با هیأت‌های خارجی و فعالان سیاست خارجی در داخل کشور، نشان از تلاش او برای ایجاد تقویت فرآیندهای دیپلماتیک داشت.

این موضوع در اظهارات رئیسی و نخبگان سیاست خارجی درباره رویکرد جدید آنها به سیاست خارجی و تداوم پایبندی ایران به اصول خود منعکس شده است. بنابراین روی کار آمدن رئیسی و به نوعی تغییر رویکرد ایران به منطقه و سیاست خارجی و عدم وابستگی به غرب، اهمیت موضوع را برای سایر کشورها و بویژه روسیه روشن کرد. رئیسی در جریان مناظره‌های ریاست جمهوری بر اهمیت دیپلماسی اقتصادی با همسایگان ایران و ارتقای همکاری منطقه‌ای تأکید کرد. چنین اهدافی با سیاست گسترده‌تر نگاه به شرق ایران برای گسترش روابط چندجانبه و دوجانبه با روسیه، چین، هند و جمهوری‌های آسیای مرکزی سازگار است. از این رو، دوره ریاست جمهوری رئیسی شاهد ظهور زمینه‌های جدید همکاری و همچنین ادامه تعامل بر سر موضوعات مهم مورد توجه خواهد بود. نیکول گراچوسکی در یادداشتی که به تازگی برای وب‌سایت «الشرق» نوشته، افاق پیش روی روابط ایران و روسیه و تحولات آن در دوره ریاست جمهوری رئیسی را مورد بررسی قرار داده است. گراچوسکی عضو گروه امنیت بین‌المللی در مرکز علوم و امور بین‌الملل بلگر در مدرسه کندی دانشگاه هاروارد و دانشجوی دکتر در گروه سیاست و روابط بین‌الملل در دانشگاه آکسفورد است. او همچنین عضو پژوهشی در آکادمی OSCE و عضو مرکز امنیت بین‌المللی نوتردام است. گراچوسکی در رساله خود به بررسی تحول رویکردهای روسیه و ایران در نظام بین‌المللی پرداخته است و علایق تحقیقاتی او شامل مداخلات نظامی و حقوق بین‌الملل، روابط روسیه و ایران، سیاست خارجی روسیه، ایران و کشورهای آسیای مرکزی است. او در این یادداشت توضیح می‌دهد که اتحاد ایران و روسیه و در کنار آنها چین، همکاری کشورهای منطقه، نظامی‌گری غرب و ایالات متحده را در جهان در هم شکسته است.

رئیس جمهور روسیه اولین رئیس دولتی بود که پیروزی ابراهیم رئیسی را به او تبریک گفت. این اقدام از دید تحلیلگران، گواهی بر نزدیکی روابط روسیه و ایران و بیبایی دال بر تمایل مسکو در ایجاد افاق جدید همکاری فی‌مابین قلمداد شد. بعد از آن، طی دیدار سفیر ایران و آندری فورسکو، دستیار رئیس جمهور روسیه، طرف ایرانی با ارائه پاسخ رئیسی به پیام پوتین بر ضرورت تقویت و تحکیم روابط ایران و روسیه در شرایط پیچیده جهانی تأکید کرد و فورسکو عنوان داشت که استقامت، پایداری و استقلال جمهوری اسلامی ایران برای بسیاری از کشورها الگو است.

همکاری‌های پیشین و جنگ اوکراین

سیر همکاری تهران و مسکو در زمان بحران سوریه به اوج خود رسید. بحرانی که برای تسری پیدا کردن به کل منطقه توسط غرب به وجود آمده بود و آگاهی متحدان سوریه از این توطئه آن را خنثی کرد. بر همین اساس، روسیه و ایران به اشتراکات بیشتری جهت حفظ منافع مشترک منطقه‌ای رسیده و زمینه همکاری امنیتی نظامی آنها گسترده‌تر و جدی‌تر شد. از طرفی، ابعاد تنش و وسعت مخاطرات به وجود آمده لزوم تثبیت این همکاری را بیش از گذشته برای همه روشن ساخت؛ موضوعی که امروز در تنش آفرینی‌های غرب و آمریکا در اوکراین، آسیای میانه، قفقاز، افغانستان و غرب آسیا به وضوح قابل مشاهده است.

انتقاد روزنامه نگار مطرح فرانسوی علیه مدعیان آزادی بیان

هرگز فکر نمی‌کردم قربانی سانسور رسانه‌های غربی شوم!

رامشیه خونینی
روزنامه‌نگار

آلن گرش، مدیر روزنامه آنلاین اورینت ۲۱ اینفو، نویسنده کتاب‌های بسیار درباره فلسطین و خاورمیانه با انتشار مقاله‌ای انتقادآمیز در میدل‌ایست‌آی، از سانسور رسانه‌ای گسترده در اروپا به نفع رژیم صهیونیستی پرده برداشت و مدعیان همیشگی آزادی بیان و شفافیت را زیر سؤال برد.

آلن گرش نوشت: هرگز فکر نمی‌کردم که خود قربانی سانسور رسانه‌های غربی شوم؛ پس از انتقاد علیه اسرائیل، شبکه تی‌ان‌تی فرانسه و بی‌اف‌ام تی‌وی این سکناس را حذف و دو مین مصاحبه‌ام را لغو کردند.

این روزنامه‌نگار برجسته می‌افزاید: آنچه که در عملیات سانسور در فرانسه و به‌طور گسترده‌تر در اروپا عجیب است، اینکه به ندرت درباره خود صحبت می‌کنند و اغلب مدعی آزادی بیانند.

وی در ادامه می‌نویسد: برای روز شنبه ۷ آگوست در بحبوحه حمله اسرائیل به غزه، ازسوی کانال خبری بی‌اف‌ام تی‌وی BFM TV به برنامه‌ای زنده دعوت شدم. حدود ۵ دقیقه از مصاحبه‌ام با خبرنگار بدون مشکل پیش رفت تا اینکه دو نظریه مطرح کردم: اولاً؛ این اسرائیل بود که حمله را پیش از شلیک موشک از سوی جهاد اسلامی آغاز کرد. ثانیاً؛ با وجود محاصره غزه، اشغال کرانه باختری و بیت‌المقدس شرقی، باید پرسید که آیا اینها به تنهایی برای تحریک هرگونه مقاومت و اعتراض کافی نیست؟ آیا اسرائیل با امتناع از اجرای قطعنامه‌های سازمان ملل متحد انحصاراً مسئول آغاز جنگ نیست؟

سردبیر سابق ماهنامه لوموند دیپلماتیک با ابراز تعجب شدید می‌گوید: اگرچه از طرف BFM برای مصاحبه دوم در ساعت ۱۱ صبح ۸ آگوست دعوت شده بودم؛ اما بعد از ظهر ۷ آگوست متوجه لغو آن شدم. گفت‌وگوی اولم نیز بلافاصله پس از بخش از روی سایت بی‌اف‌ام حذف شد. پس از پیگیری از مسئولان شبکه، تنها پاسخ‌هایی مبهم مانند ناپدید شدن اتفاقی یا ناقص بودن برنامه دریافت کردم.

هشدار درباره چرخش ظریف رسانه‌ها

در عرض چند ساعت این ماجرا در شبکه‌های

بریکس و گروه‌های بالقوه‌ای چون گروه ۸ جدید به عنوان ابزاری برای حمایت از اقتصاد داخلی ایران و در عین حال تقویت روابط با کشورهای همسایه، تأکید کرده است. علاوه بر آن همکاری‌های امنیتی نظامی و رزمایش‌های مختلف برای خنثی‌سازی تهدیدات مشترک هم برقرار است. در حال حاضر توسعه همکاری بین ایران و روسیه وارد فاز جدیدی شده است. انتشار اخباری مبنی بر فروش پهپادهای ایران به روسیه در برخی رسانه‌ها را می‌توان به مثابه توسعه همکاری در فاز جدید ایران و روسیه دانست که اگر به صورت رسمی تأیید شود، نشان دهنده تعمیق روابط فی‌مابین است. این تعمیق، به گونه‌ای است که رسانه‌های غرب با اذعان به آن، خیز تهران برای عضویت در گروه اقتصادهای نوظهور را پیش‌بینی می‌کنند.

همپوشانی منافع امنیتی و نگرانی‌ها در مورد بی‌ثباتی در سراسر خاورمیانه، قفقاز جنوبی، آسیای مرکزی و افغانستان همچنان پایه‌ای پایدار برای همکاری روسیه و ایران خواهد بود. با توجه به خروج ایالات متحده از افغانستان و منطقه، روسیه و ایران ممکن است در دوره ریاست جمهوری رئیسی هماهنگی نزدیک‌تری را در مورد افغانستان تجربه کنند. هم‌زمان با ادامه مذاکرات هسته‌ای در وین، مسکو به تأکید بر نقش برجسته در سیاست خارجی جهانی تهران ادامه خواهد داد. روسیه از موضع ایران در مورد موضوعات بحث برانگیز، مانند برنامه موشکی بالستیک تهران یا مذاکره مجدد درباره برخی بندهای خاص (بندهایی که امکان تعلیق خودکار پس از یک تاریخ مشخص را در صورت عدم تمدید می‌دهد) در چهارچوب توافق هسته‌ای حمایت کرده و در عین حال خواستار حذف تحریم‌های آمریکا به عنوان پیش‌شرط برای توافق هسته‌ای شده است. دولت مدت‌هاست که از تقویت ظرفیت ایران در فضای سایبری و خنثی کردن تلاش‌های خارجی برای تضعیف کنترل تهران بر امنیت اطلاعات حمایت می‌کند. چنین تمایلی نشان می‌دهد که امنیت داخلی ممکن است حوزه بالقوه‌ای باشد که در آن روسیه و ایران همکاری نزدیک‌تری را در دولت رئیسی تجربه کنند. برای این منظور، پیش‌بینی می‌شود که توافقنامه ۲۰۲۱ روسیه و ایران در مورد امنیت سایبری چهارچوبی برای توسعه ظرفیت‌سازی متقابل ارائه می‌دهد و زمینه‌های مورد نیاز برای ایجاد امنیت سایبری را فراهم می‌کند. از مزایای این موافقتنامه هماهنگی همکاری طرفین در مجامع منطقه‌ای و بین‌المللی برای تضمین امنیت ملی و بین‌المللی است. همکاری چین، ایران و روسیه و تحکیم ثبات در منطقه، کشورهای دیگر را ترغیب به همکاری با این سه کشور می‌کند. چرا که به گفته مقامات منطقه، همکاری پر تنش و امنیتی‌زدا با آمریکا و غرب و عدم توازن در رابطه، آنها را به همکاری با شرق و انتقال

از قراردادهای منطقه‌ای و تبادلات تجاری سوق داده است و از سهم همکاریشان با غرب کاسته است؛ امری که در قراردادهای تجاری کشورهای عرب بویژه خلیج فارس قابل مشاهده است.

بنابراین همکاری دو و چندجانبه منطقه‌ای نه تنها منافع آنها را تأمین می‌کند، بلکه مسیری را ایجاد می‌کند تا کشورهای منطقه نیز در سایه مجامع اقتصادی منطقه‌ای به آن بپیوندند. اشتراک منافع در این کشورها و سعی در کوتاهی مداخله خارجی در سیاستگذاری‌ها هم دلیل بر این امر است. موضوعی که در نتیجه سفر بایدن به منطقه کاملاً ملموس بود و آنها سعی می‌کنند با فاصله گرفتن از غرب، منافع خود را عاری از نگرانی از آینده و مداخلات و تصمیمات غرب حفظ کنند. به علاوه، ترافیک دیپلماسی در دولت سیزدهم و چرخش سیاست خارجه برخی کشورها چون امارات

را می‌توان نتیجه اتحاد چینی تصمیماتی دانست که بستری را برای تعاملات بیشتر در منطقه فراهم خواهد کرد.

راه نفوذ امریکادر منطقه: تقریباً مسدود

توسعه و تعمیق همکاری‌ها بویژه در زمینه همکاری‌های امنیتی با انگیزه کم کردن تحریم‌ها و بی‌اثر کردن مخاطرات تحولات منطقه، بازآرندگی و سپر امنیتی در مقابل تهدیدات ایجاد می‌کند که به طریقی بر محور مقاومت نیز اثرگذار خواهد بود. قربایت کشورهای منطقه فارغ از سه کشور مذکور راه را برای مسیر نفوذ آمریکا دچار مشکل می‌کند. زیرا برای گفته مقامات آمریکا، خروج آن از غرب آسیا راه را برای چین و روسیه باز خواهد کرد که این امر برای غرب خطر جدی تلقی می‌شود.

در عرصه بین‌الملل، مهارت یافتن راه گریز از فشارها و تحریم‌ها در قالب روابط متوازن و

ایران

همچنین همگرا کردن دیدگاه‌های منطقه‌ای و حتی فرامنطقه‌ای در روابط به رغم اختلافات، از اهمیت به سزایی برخوردار است.

تشکیل بلوک قدرت توسط قدرت‌های منطقه‌ای و جهانی چون روسیه، ایران و چین در معادلات پر تنش امروز جهان، سدی در مقابل تهدیدات است. ریزش شاکله ژاندارم‌گرایی غرب در قالب ناتو، یک کابوس برای غرب است؛ زیرا ابعاد جنگ در اوکراین تنها به روسیه محصور نمی‌گردد و تبعات آن بر کل منطقه سایه خواهد انداخت. رصد شرایط تا به امروز نشان می‌دهد که غرب در محاسبات خود دچار مشکل شده و چاره‌ای جز تداوم مسیر خود ندارد. تهاجمی‌تر شدن مواضع غرب در قبال ایران و روسیه؛ در بنیابه جدید اروپا در مورد مذاکرات هسته‌ای ایران و تشدید جنگ در اوکراین و تلاش‌ها برای بی‌اثر کردن بحران انرژی قابل مشاهده است.

هفتاد و هفتاد
اجلاس جهانی
بین‌المللی
مجاهدان
در غربت

المؤتمر الدولي السابع
للمجاهدين في الغربية

تزامنا مع إقامة الندوة العلمية بعنوان:
تأيين خطاب المقاومة مع نظام العنصرية العالمي
تاريخ إقامة المؤتمر: ۲۴ آبی ۲۰۲۲م

تاریخ: ۲ تا ۴ مهرماه ۱۴۰۱
همراه با برگزاری همایش علمی
تضاد گفتمان مقاومت و نظام سلطه جهان
با حضور فوجیان و گریه‌ای جهانی ۲۶ کشور جهان اسلام

The Seventh International Convention of
Expatriate Mujahideen

Along with holding academic conference on the contradiction
between the discourse of Resistance and the world domination system

With the presence of intellectuals and
Jihad groups from 36 countries of the Islamic world
Date : 24 - 26 September 2022